

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

**Κεντρική Επιτροπή Απλούστευσης
Διαδικασιών (ΚΕΑΔ)**

ΕΚΘΕΣΗ

**σχετικά με την Απλούστευση της Διαδικασίας
Επιστροφής Φόρου Προστιθεμένης Αξίας για
Εξαγωγική Δραστηριότητα**

**Με την υποστήριξη του Τεχνικού Συμβούλου της ΚΕΑΔ,
Ένωσης Εταιρειών REMACO & PRISMA**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1.1	ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΕΑΔ	5
1.2	ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΓΙΑ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	5
2.	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΗΣ.....	6
2.1	ΣΤΟΧΟΙ.....	6
2.2	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	6
2.3	ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	7
2.3.1	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ	7
2.3.2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, Δ/νση Καθεστώτων Εισαγωγών – Εξαγωγών, Εμπορικής Άμυνας και Δ/νση Υποστήριξης Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος Τελωνείων (Ο.Π.Σ.Τ.), Δ/νση 14η ΦΠΑ και Δ/νση 16η Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.....	8
2.3.3	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ.....	9
2.3.4	ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ FULGOR ΚΑΙ ΧΑΛΚΟΡ	9
3.	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ	11
3.1	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	11
3.1.1	Απαλλαγή από τον ΦΠΑ με χρήση Ειδικού Διπλοτύπου	11
3.1.1.1	ΦΑΣΗ Α: Χορήγηση Διπλοτύπου στην ΔΟΥ.....	11
3.1.1.2	ΦΑΣΗ Β: Χρήση Διπλοτύπου στο Τελωνείο.....	11
3.1.2	Επιστροφή ΦΠΑ Εξαγωγών.....	12
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	20

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Κ.Ε.Α.Δ.	: Κεντρική Επιτροπή Απλούστευσης Διαδικασιών
Ε.Σ.Δ.Δ.Α.	: Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
Α.Ε.Π.	: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α.Φ.Μ.	: Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Δ.Ο.Υ.	: Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Φ.Π.Α.	: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
V.I.E.S.	: VAT Information Exchange System
ΥΠ.ΟΙ.Ο.	: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Σ.Ε.Β.	: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών
Ε.Β.Ε.Α.	: Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών
Γ.Γ.Π.Σ.	: Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
Γ.Ε.ΜΗ.	: Γενικό Εμπορικό Μητρώο

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει τις διαπιστώσεις και τις προτάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Απλούστευσης Διαδικασιών (ΚΕΑΔ) για τις διαδικασίες επιστροφής του ΦΠΑ στις επιχειρήσεις με εξαγωγική δραστηριότητα. Η επιλογή των διαδικασιών αυτών από την ΚΕΑΔ βασίζεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι η εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας αποτελεί βασικό συντελεστή της Εθνικής Οικονομίας, και επομένως ρυθμίσεις οι οποίες θα διευκολύνουν τις εξαγωγικές επιχειρήσεις και θα μειώσουν το διοικητικό τους βάρος συνιστούν σημαντική προτεραιότητα στο πλαίσιο της πολιτικής απλούστευσης που προωθεί η ΚΕΑΔ.

Η καταγραφή και αξιολόγηση της διαδικασίας επιστροφής του ΦΠΑ και οι προτάσεις που υποβάλλονται από την ΚΕΑΔ, βασίζονται στις διαβουλεύσεις που διεξήχθησαν με εκπροσώπους των εμπλεκόμενων δημόσιων υπηρεσιών και εκπροσώπους των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Βασίζονται επίσης στην μελέτη που διεξήγαγε ο Τεχνικός Σύμβουλος της ΚΕΑΔ και στη συνεργασία του με τις εμπλεκόμενες δημόσιες υπηρεσίες και τις εξαγωγικές επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην διαβούλευση.

Οι επί μέρους διαδικασίες επιστροφής του ΦΠΑ αφορούν κατά κύριο λόγο βιομηχανικές επιχειρήσεις οι οποίες προμηθεύονται πρώτες και βοηθητικές ύλες, προκειμένου να εξάγουν έτοιμα προϊόντα μετά από επεξεργασία. Για την προμήθεια των αγαθών αυτών, οι εξαγωγικές επιχειρήσεις είτε απαλλάσσονται από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας με μια διαδικασία χρήσης Ειδικού Διπλοτύπου, είτε τους επιστρέφεται ο ΦΠΑ που έχουν καταβάλει κατά την εισαγωγή με μία διαδικασία αίτησης επιστροφής του ΦΠΑ, με την οποία τους καταβάλλεται αρχικά το 90% και το υπόλοιπο 10% μετά από έλεγχο.

Τα κύρια διαδικαστικά προβλήματα που διαπίστωσε η Επιτροπή εστιάζονται για μεν την διαδικασία χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου στην απαίτηση υποβολής παραστατικών τραπέζης για την πληρωμή των αγαθών -- στοιχείο που επιβαρύνει ιδιαίτερα τις επιχειρήσεις-- για δε την διαδικασία αίτησης επιστροφής του ΦΠΑ η υποχρέωση έγκρισης της επιστροφής για ποσά ανώτερα των 300.000 € από τον αρμόδιο Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η οποία δημιουργεί μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις (μέχρι και 12 μήνες). Παράλληλα διαπιστώθηκε ότι την διαδικασία χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου, η οποία πλεονεκτεί έναντι της διαδικασίας αίτησης επιστροφής χρησιμοποιεί περιορισμένος αριθμός εξαγωγικών επιχειρήσεων.

Επιπλέον διαπιστώθηκαν και δύο θεσμικά προβλήματα: πρώτον ότι οι ισχύουσες ρυθμίσεις απαλλαγής ή επιστροφής του ΦΠΑ δεν καλύπτουν τις έμμεσες εξαγωγές και δεύτερον ότι το δεν εφαρμόζεται το καθεστώς του "Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα" το οποίο εξασφαλίζει απλούστερες διαδικασίες σε φερέγγυες επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών η Επιτροπή προτείνει δέσμη μέτρων, τα κυριότερα των οποίων είναι τα εξής:

- Για την διαδικασία του Ειδικού Διπλοτύπου, κατάργηση του στοιχείου της υποβολής, από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, των τραπεζικών παραστατικών στον φάκελο διασάφησης, τα οποία υποβάλλονται σήμερα για κάθε εισαγωγή που πραγματοποιείται και αντικατάστασή του με δειγματοληπτικούς ελέγχους από τις αρμόδιες ΔΟΥ.
- Διεύρυνση της χρήσης της διαδικασίας του Ειδικού Διπλοτύπου από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις με μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης σε συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς των επιχειρήσεων.

- Ενεργοποίηση του καθεστώτος του "Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα" και διερεύνηση της δυνατότητας κατάργησης της όλης διαδικασίας για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις που θα υπαχθούν στο καθεστώς του "Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα".
- Υπαγωγή των έμμεσων εξαγωγών στις διατάξεις επιστροφής του ΦΠΑ για εξαγωγική δραστηριότητα μετά από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής στις διατάξεις αυτές και των εμμέσων υλικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία.
- Διερεύνηση της δυνατότητας διπλασιασμού του ορίου επιστροφής ποσών ΦΠΑ για εξαγωγικές δραστηριότητες, άνω του οποίου απαιτείται η υπογραφή του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σε συνδυασμό με την θέσπιση αποκλειστικών προθεσμιών για την επιστροφή ποσών για τα οποία απαιτείται η υπογραφή του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Παράλληλα η Επιτροπή θεωρεί ότι στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν θα συμβάλλουν και δύο οργανωτικά μέτρα ευρύτερου χαρακτήρα: πρώτον, οι Ολοκληρωμένες Εφαρμογές Πληροφορικής που υποστηρίζουν τις σχετικές διαδικασίες (κυρίως τελωνειακές) και η διασφάλιση της διαλειτουργικότητας μεταξύ Τελωνειακών και Φορολογικών Πληροφοριακών Συστημάτων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), και δεύτερον, το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ). Τα μέτρα αυτά έχουν δρομολογηθεί αλλά η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η επιτάχυνση της ολοκλήρωσης και εφαρμογής τους.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΕΑΔ

Η Κεντρική Επιτροπή Απλούστευσης Διαδικασιών (ΚΕΑΔ) συστήθηκε στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΕΣΔΔΑ με το άρθρο 10 του Ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α', 24-5-2004).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 10, όπως αυτές αναλύονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της ΚΕΑΔ (Απόφαση αριθ. ΔΙΑΔΠ/Ε/6596 /31-3-2005 Υπουργού ΕΣΔΔΑ), η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα –μεταξύ άλλων- να εξετάζει περίπλοκες και πολύπλοκες νομοθετικές και διοικητικές διαδικασίες που δημιουργούν πρόσθετα οικονομικά, διοικητικά και κοινωνικά βάρη στους πολίτες και τις επιχειρήσεις και να επεξεργάζεται και προτείνει πρόσφορες οργανωτικές δομές για την υποστήριξη και καλή εφαρμογή της πολιτικής της απλούστευσης.

Η Επιτροπή επεξεργάζεται και αξιολογεί τη διαδικασία που θα απλουστευθεί, επιλέγει τρόπους απλούστευσης της συγκεκριμένης διαδικασίας (π.χ. κατάργηση ή αντικατάσταση δικαιολογητικού με υπεύθυνη δήλωση) και το νομικό τύπο της ρυθμιστικής παρέμβασης για την αναθεώρηση, κατάργηση και επαναδιατύπωση των σχετικών διατάξεων. Τέλος, η ΚΕΑΔ επεξεργάζεται και προτείνει σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου του έργου της απλούστευσης κατά φορέα και εισηγείται μέτρα βελτίωσης και επιτάχυνσης.

1.2 ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΓΙΑ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η χώρα διαθέτει σημαντικό αριθμό εξαγωγικών επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε τρίτες χώρες. Εξ αυτών, ο κύριος όγκος αποτελείται από βιομηχανικές επιχειρήσεις, οι οποίες προμηθεύονται (είτε μέσω εισαγωγής, είτε μέσω εγχώριας προμήθειας) πρώτες και βοηθητικές ύλες, προκειμένου να εξαγουν έτοιμα προϊόντα μετά από επεξεργασία. Για την προμήθεια των αγαθών αυτών, οι εξαγωγικές επιχειρήσεις είτε απαλλάσσονται από τον Φόρο Προστιθεμένης Αξίας (ΦΠΑ), είτε αιτούνται επιστροφής του ΦΠΑ που έχουν καταβάλει κατά την προμήθεια.

Οι δύο αυτές οδοί ανάκτησης του ΦΠΑ, ισχύουν πολλά χρόνια στην χώρα μας και έχουν υποστεί διάφορες τροποποιήσεις και απλουστεύσεις. Η Επιτροπή, αναγνωρίζοντας την σημασία ενός υγιούς εξαγωγικού κλάδου για την Εθνική Οικονομία, εκτιμά ότι η απλούστευση της συγκεκριμένης διαδικασίας συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των εξαγωγών και την εντάσσει στο πλαίσιο των διαδικασιών που εξετάζει και απλουστεύει.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

2.1 ΣΤΟΧΟΙ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η ΚΕΑΔ εξετάζει τη Διαδικασία Επιστροφής Φόρου Προστιθεμένης Αξίας όσον αφορά την Εξαγωγική Δραστηριότητα, επεξεργάζεται τις δυνατότητες απλούστευσης της εν λόγω διαδικασίας, καθώς και την βελτίωση των απαιτούμενων όρων και προϋποθέσεων χρήσης της διαδικασίας, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την πλειονότητα των εξαγωγικών επιχειρήσεων της χώρας.

Αντικείμενο της μελέτης της ΚΕΑΔ ήταν να καταγραφούν οι δυσλειτουργίες και παθογένειες που χαρακτηρίζουν την διαδικασία, η οποία επηρεάζει πολλές και σημαντικές εξαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας, και να προσδιορισθούν τρόποι αντιμετώπισής τους ως προς τις εξής κατευθύνσεις:

- Την περαιτέρω απλούστευση της διαδικασίας, με παράλληλη μείωση των χρόνων διεκπεραίωσης των φάσεων της και τον προσδιορισμό, όπου είναι εφικτό, δεσμευτικών προθεσμιών
- Την μείωση του διοικητικού βάρους στις εξαγωγικές επιχειρήσεις
- Την διεύρυνση της χρήσης της απλούστερης δυνατής διαδικασίας από εκείνες που ισχύουν
- Την ευθυγράμμιση της διαδικασίας με τις οικείες Ευρωπαϊκές Οδηγίες
- Τον εξορθολογισμό της λειτουργίας των Δημοσίων Υπηρεσιών που διαχειρίζονται τις διαδικασίες και εποπτεύουν την άσκηση της δραστηριότητάς των επιχειρήσεων, την μείωση του φόρτου τους, με παράλληλη διασφάλιση του Δημόσιου Συμφέροντος
- Την ενίσχυση της διαφάνειας

Ως βασικό κριτήριο απλούστευσης της διαδικασίας και διαμόρφωσης των προτάσεων της Επιτροπής τέθηκε η μείωση του Διοικητικού και Οικονομικού Βάρους τους, (χωρίς να βλάπτεται το Δημόσιο Συμφέρον), ιδιαίτερα στην παρούσα κρίσιμη οικονομική και κοινωνική συγκυρία.

2.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

Οι ενέργειες και τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για τη Διαδικασία Επιστροφής Φόρου Προστιθεμένης Αξίας όσον αφορά την Εξαγωγική Δραστηριότητα, είναι οι εξής:

1. Μελέτη της ισχύουσας νομοθεσίας και των διατάξεων που ρυθμίζουν τη Διαδικασία Επιστροφής Φόρου Προστιθεμένης Αξίας για Εξαγωγική Δραστηριότητα.
2. Δημόσια διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους που εμπλέκονται στη διαδικασία Απαλλαγής από τον ΦΠΑ με χρήση Διπλοτύπου και της επιστροφής ΦΠΑ Εξαγωγών και ανάλυση: α) των δυσλειτουργιών και παθογενειών που χαρακτηρίζουν την διαδικασία, και β) τρόπων αντιμετώπισής τους.
3. Συνεργασία του Τεχνικού Συμβούλου της ΚΕΑΔ (REMACO A.E. – PRISMA E.Π.Ε.) με τους κοινωνικούς εταίρους, επεξεργασία των προτάσεων απλούστευσης της

Επιτροπής, παρουσίαση και συζήτηση των προτάσεων απλούστευσης με την ΚΕΑΔ.

2.3 ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Οι εκπρόσωποι των Κοινωνικών εταίρων που έλαβαν μέρος στη Διαβούλευση παρουσίασαν τα προβλήματα και τις παθογένειες της διαδικασίας. Ειδικότερα επισημάνθηκαν τα εξής:

2.3.1 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων σημειώνει ότι η γραφειοκρατία είναι ο σημαντικότερος ανασταλτικός παράγοντας για τις εξαγωγές με πολύ μεγάλο κόστος, που αποτελεί σημαντικό ποσοστό του Α.Ε.Π. της χώρας.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

- Η πιστωτική επιστροφή υπολοίπου ΦΠΑ που δικαιούνται οι εξαγωγικές επιχειρήσεις. Το πρόβλημα είναι χρόνιο και στη πράξη ποτέ δεν έχουν τηρηθεί οι προθεσμίες επιστροφής με συνέπεια τη δημιουργία τεραστίων προβλημάτων ρευστότητας τα οποία είτε αναστέλλουν την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, είτε αναγκάζουν τις επιχειρήσεις να καταφύγουν σε τραπεζικό δανεισμό με υψηλά επιτόκια. Επιπλέον, οι Δ.Ο.Υ. καθυστερούν για δημοσιονομικούς λόγους και αυστηροποιούν τις διατάξεις που προβλέπουν την επιστροφή του ΦΠΑ.
- Διαδικασίες εξακρίβωσης / επιβεβαίωσης του Α.Φ.Μ. της εξαγωγικής επιχείρησης. Είναι μια διαδικασία που παρατηρούνται σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις.
- Απαλλαγή της φορολογίας για εφοδιαστικές εταιρείες πλοίων και αεροσκαφών. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία απαλλάσσονται της φορολογίας για εφοδιασμό πλοίων και αεροσκαφών, ανεξαρτήτου σημαίας. Πρόσφατα, όμως, η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών έχει δώσει εντολή σε Τελωνιακή Υπηρεσία να χρεώνει και μάλιστα αναδρομικά.
- Τα μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα. Απαιτείται η έκδοση ορισμένων περιττών δικαιολογητικών (π.χ. πιστοποιητικό υγείας) τα οποία ούτε ζητούνται από τους πελάτες, ούτε ισχύουν σε άλλες χώρες, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται τόσο μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις όσο και σημαντικό κόστος.
- Η υποχρέωση προηγούμενου τελωνιακού ελέγχου και στις περιπτώσεις που εξάγονται με πλοία σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.
- Έλλειψη προσωπικού σε πολλά Τελωνεία, όπως π.χ. στο Τελωνείο του Ισθμού της Κορίνθου, το οποίο δεν έχει δικό του λιμάνι.
- Η έκδοση visa σε συνεργάτες εμπόρους για επιχειρηματικούς σκοπούς. Είναι μια διαδικασία χρονοβόρα και πολλές φορές παρατηρείται άρνηση της έκδοσης visa ακόμα και σε συνεταίρους που έχουν επιχειρήσεις, π.χ. στην Αλβανία
- Τα προϊόντα διττής χρήσης. Χρησιμοποιούνται για πολιτική χρήση αλλά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και για στρατιωτικούς σκοπούς. Η διαδικασία αδειοδότησης ανήκει στο Υπουργείο Εξωτερικών, στο Υπουργείο

Εθνικής Άμυνας, και στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Λόγω της εμπλοκής των τριών Υπουργείων η διαδικασία αδειοδότησης απαιτεί πολύ χρόνο.

- Τα εξαγόμενα αγροτικά προϊόντα. Τα εξαγόμενα αγροτικά προϊόντα προς τη Ρωσία θα πρέπει να συνοδεύονται με πιστοποιητικό ασφαλείας κατά παρτίδα αλλά και φορτίο. Για την έκδοση του πιστοποιητικού έχουν εγκριθεί τρία Κρατικά Εργαστήρια (2 στη Θεσσαλονίκη και 1 στην Αθήνα) τα οποία δήλωσαν αδυναμία έκδοσης αυτών των πιστοποιητικών, διότι δεν διαθέτουν ούτε το χρόνο, ούτε το προσωπικό. Το κόστος για τις υγειονομικές αναλύσεις από ιδιωτικό εργαστήριο (αυτή τη στιγμή υπάρχουν 6, τα οποία πρέπει να διαπιστευτούν και εκκρεμεί ακόμα η διαπίστευσή τους) ανέρχεται σε 700 με 800 €.
- Οι καταχρηστικοί όροι των τραπεζών για αδειοδότηση των εξαγωγικών επιχειρήσεων.

Ο εκπρόσωπος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων πρότεινε τη συντόμευση των διαδικασιών και την απλούστευση των διαδικασιών.

2.3.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, Δ/νση Καθεστώτων Εισαγωγών – Εξαγωγών, Εμπορικής Άμυνας και Δ/νση Υποστήριξης Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος Τελωνείων (Ο.Π.Σ.Τ.), Δ/νση 14η ΦΠΑ και Δ/νση 16η Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων

Η εκπρόσωπος της Δ/νσης Καθεστώτων Εισαγωγών – Εξαγωγών, Εμπορικής Άμυνας ανέφερε πως όλα τα θέματα που αφορούν τις Εισαγωγές και τις Εξαγωγές θεσμοθετούνται και καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν υπάρχουν ποσοτικοί περιορισμοί, παρά μόνο για τα προϊόντα διττής χρήσης όπου ισχύει ιδιαίτερος κανονισμός για τα οποία χρειάζεται η γνωμοδότηση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και του Υπουργείου Εξωτερικών.

Ετησίως χορηγούνται περίπου 30.000 άδειες για εισαγωγές, για τις οποίες τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο, και περίπου 15.000 άδειες για εξαγωγές οι οποίες απλώς καταγράφονται σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Η αίτηση γίνεται πρώτα στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και μετά στέλνεται για σύμφωνη γνώμη στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και στο Υπουργείο Εξωτερικών. Χρειάζονται περίπου 50 μέρες για να γνωμοδοτήσουν και μετά εκδίδεται αμέσως η άδεια. Οι αρνήσεις είναι ελάχιστες και μεταβιβάζονται στο Υπουργείο Εξωτερικών για να ενημερώσει τα εμπλεκόμενα κράτη. Τα προαπαιτούμενα δικαιολογητικά είναι διαθέσιμα και αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.

Στο πλαίσιο της απλούστευσης, έχει θεσμοθετηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών το Συμβούλιο Εξαγωγών με πρόεδρο τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, και μέλη Γενικούς Γραμματείς διαφόρων Υπουργείων στο οποίο συζητούν τα προβλήματα που υφίστανται. Τα πρακτικά του Συμβουλίου είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο εκπρόσωπος της Δ/νσης Υποστήριξης Ολοκληρωμένου Πληροφορικού Συστήματος Τελωνείων (Ο.Π.Σ.Τ.) ανέφερε ότι η Δ/νση προσπαθεί μέσα από τα προγράμματα πληροφορικής να απλουστεύσει τη διαδικασία. Ήδη επιχειρείται να γίνεται

ηλεκτρονικά η διαδικασία αιτήματος εξαγωγής με το πρόγραμμα «Τελωνεία 2007-2013» που θα ισχύει από 01/7/2009, ωστόσο η απλοποίηση της διαδικασίας δεν εξαρτάται από μια και μόνο Υπηρεσία. Η μηχανοργάνωση έχει γίνει, αλλά δεν υπάρχει διαλειτουργικότητα μεταξύ των ηλεκτρονικών υπολογιστών αλλά και μεταξύ των Υπηρεσιών, με αποτέλεσμα η Δ/ση να μην έχει σαφή εικόνα για την επιστροφή του ΦΠΑ.

Σε κάποιες κατηγορίες προϊόντων γίνεται συμψηφισμός του ΦΠΑ, π.χ. στα καπνικά, στα πετρελαιοειδή και τα οίνοπνευματώδη. Αν υπήρχε Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα θα μπορούσε να γίνεται συμψηφισμός σε όλες τις κατηγορίες κι έτσι το ζήτημα της επιστροφής του ΦΠΑ θα μπορούσε να ρυθμιστεί σε επίπεδο εθνικό και όχι σε επίπεδο Κοινοτικό.

Οι εκπρόσωποι της Δ/σης 14ης ΦΠΑ και της Δ/σης 16ης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων ανέδειξαν ως σημαντικότερο πρόβλημα στη διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ τον ελάχιστο χρόνο που έχουν στη διάθεση τους για να επιστρέψουν το ΦΠΑ. Ο νόμος ορίζει ένα μήνα για την επιστροφή του ΦΠΑ αλλά πρακτικά είναι αδύνατο μέσα σε ένα μήνα να ολοκληρωθεί η διαδικασία λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας (από μια ημέρα έως και τρεις ημέρες για κάθε αίτημα, ανάλογα της Δ.Ο.Υ.).

Σημαντικές καθυστερήσεις παρατηρούνται γιατί πολλές φορές δεν υπάρχουν άμεσα τα ποσά ώστε να εκταμιευθούν και να επιστραφεί το ΦΠΑ, άρα είναι σημαντικό να υπάρχουν οι πιστώσεις στους αντίστοιχους κωδικούς, διαφορετικά δεν υπογράφεται η Υπουργική Απόφαση που καθορίζει την διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ, όταν το ποσό είναι μεγαλύτερο από 300.000 €.

Οι εκπρόσωποι των δυο Δ/σεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομιών πρότειναν με την υποβολή της αίτησης για επιστροφή ΦΠΑ να γίνεται παράλληλα και ο συσχετισμός, και από την πλευρά τους οι επιχειρήσεις να κάνουν αίτηση κάθε 1 ή 2 μήνες ώστε τα ποσά να είναι μικρά και να μη χρειάζεται Υπουργική Απόφαση, και όχι να την υποβάλουν κάθε 1 ή 2 τρίμηνα, με συνέπεια να αυξάνεται το ποσόν.

2.3.3 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

Ο εκπρόσωπος του Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών ανέφερε πως ο Οργανισμός δραστηριοποιείται στο τμήμα της υλοποίησης δράσεων των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Το αντικείμενο του Οργανισμού είναι η ενίσχυση των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω των διαφόρων διοργανώσεων και εκθέσεων. Υποστηρικτικά, μαζί με τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις, κατασκευάζουν το ελληνικό περίπτερο σε διάφορες διεθνείς, κυρίως, εκθέσεις και διοργανώνουν διάφορες δράσεις και στο εσωτερικό της χώρας.

Από την επαφή τους με τις ελληνικές επιχειρήσεις παρατηρούν:

- Καθυστέρηση επιστροφής του ΦΠΑ
- Καθυστέρηση απόκτησης των πιστοποιητικών, για τα ευπαθή προϊόντα

2.3.4 ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ FULGOR ΚΑΙ ΧΑΛΚΟΡ

Ο εκπρόσωπος της εταιρείας FULGOR ανέφερε ότι το 80% του τζίρου της εταιρείας οφείλεται στις εξαγωγές. Οι πρώτες ύλες είναι εισαγόμενες, άρα υπόκεινται σε ΦΠΑ.

Σε περιόδους ανόδου τιμής του χαλκού, δημιουργείται μεγάλο πρόβλημα με τη πληρωμή ΦΠΑ διότι δημιουργείται μεγάλος πιστωτικός ΦΠΑ.

Όλη η διαδικασία της επιστροφής του ΦΠΑ είναι χρονοβόρα και σε ορισμένες περιπτώσεις φτάνουν στο σημείο να μη τον ζητάνε καν.

Ο εκπρόσωπος της ΧΑΛΚΟΡ παρουσίασε την διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ και σημείωσε ότι αν υπήρχε ομαλή ροή της διαδικασίας θα έκαναν αίτηση επιστροφής ΦΠΑ κάθε μήνα και όχι ανά περιόδους όπως ισχύει σήμερα. Με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην επιστροφή του ΦΠΑ, υπάρχει ο κίνδυνος αν γίνει αίτηση επιστροφής, τον επόμενο ή μεθεπόμενο μήνα, ο ΦΠΑ να είναι χρεωστικός και να καταβληθεί, ενώ η επιστροφή του πιστωτικού ΦΠΑ να καθυστερήσει 6 μήνες με ένα χρόνο.

Δεν γίνεται συμψηφισμός του ΦΠΑ κι αυτό δημιουργεί σημαντικό πρόβλημα. Τα ποσά είναι μεγάλα και το πρόβλημα έντονο. Με τον συμψηφισμό θα μπορούσαν να αποφευχθούν πολλές και σημαντικές καθυστερήσεις.

Γενικότερα, οι εμπλεκόμενοι φορείς αλλά και οι υπάλληλοι γνωρίζουν τη διαδικασία και το αντικείμενο τους αρκετά καλά. Το πρόβλημα παρατηρείται στην καθυστέρηση που δημιουργείται εσωτερικά, μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, και κυρίως στην υπογραφή του Υφυπουργού που απαιτείται για ποσά πάνω από 300.000 €.

3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ

3.1 ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

3.1.1 Απαλλαγή από τον ΦΠΑ με χρήση Ειδικού Διπλοτύπου

3.1.1.1. ΦΑΣΗ Α: Χορήγηση Διπλοτύπου στην ΔΟΥ

α. Διαδικασία

1. Η επιχείρηση υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια ΔΟΥ.
2. Γίνεται ο έλεγχος, όπου τα υποβληθέντα στοιχεία διασταυρώνονται με τις εκκαθαριστικές και περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ της επιχείρησης, προκειμένου να καθοριστεί το όριο απαλλαγής από τον ΦΠΑ εξαγωγών.
3. Χορηγείται το Ειδικό Διπλότυπο και παρέχεται το σχετικό όριο απαλλαγής, που βασίζεται στα στοιχεία εξαγωγών της επιχείρησης. Το όριο απαλλαγής έχει ετήσια διάρκεια, αλλά μπορεί να αναθεωρηθεί, κατόπιν αιτήσεως, μετά την παρέλευση εξαμήνου.

β. Δικαιολογητικά

1. Αίτηση της επιχείρησης για την χορήγηση του Ειδικού Διπλοτύπου
2. Σημείωμα θεώρησης Βιβλίων και Στοιχείων της επιχείρησης
3. Τεκμηρίωση: α) ενδοκοινοτικών παραδόσεων και β) εξαγωγών προηγούμενου έτους, υπό την μορφή αναλυτικού καταλόγου με ανακεφαλαίωση ανά τρίμηνο.
4. Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου της επιχείρησης για μη ύπαρξη ουσιαστικών φορολογικών παραβάσεων. Σε περίπτωση ουσιαστικών φορολογικών παραβάσεων το Ειδικό Διπλότυπο δεν χορηγείται. Χορηγείται όμως αν η επιχείρηση έχει υποπέσει σε τυπικές μόνον φορολογικές παραβάσεις.

3.1.1.2 ΦΑΣΗ Β: Χρήση Διπλοτύπου στο Τελωνείο

α. Διαδικασία

1. Για κάθε εισαγωγή την οποία διενεργεί η επιχείρηση, χρησιμοποιείται το Ειδικό Διπλότυπο και ανοίγεται ένας φάκελος διασάφησης. Ο αριθμός των φακέλων διασάφησης ανέρχεται περίπου σε 150 ετησίως για μία μεγάλη εξαγωγική επιχείρηση.
2. Παρομοίως το Ειδικό Διπλότυπο χρησιμοποιείται για εγχώριες αγορές που προορίζονται για εξαγωγή.
3. Η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να εξάγει το υλικό (είτε αυτούσιο, είτε ως τελικό προϊόν), εντός εξαμήνου από την ημερομηνία εισαγωγής, εκτός αν αιτηθεί δίμηνη παράταση. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να καταβάλει τον ΦΠΑ για τον οποίο είχε απαλλαγεί, για τις ποσότητες που δεν έχει εξάγει. Εντός της προθεσμίας αυτής πρέπει να γίνει και ο έλεγχος και το κλείσιμο του σχετικού φακέλου (ή φακέλων στην περίπτωση πολλών ταυτόχρονων εξαγωγών) διασάφησης. Διευκρινίζεται ότι στην απαλλαγή ΦΠΑ υπάγονται όλα τα υλικά που συμμετέχουν στο τελικό προϊόν και μπορούν να μετρηθούν επακριβώς (όπως π.χ. τα υλικά

συσκευασίας), αλλά όχι τα έμμεσα υλικά τα οποία χρησιμοποιούνται στη διαδικασία της παραγωγής, όπως π.χ. λιπαντικά.

β. Δικαιολογητικά (για ενδοκοινοτικές παραδόσεις)

1. Δελτίο αποστολής προς την επιχείρηση της Κοινοτικής χώρας, όπου πωλούνται τα αγαθά
2. Τιμολόγιο Πώλησης
3. Αντίγραφο του οικείου παραστατικού (ή παραστατικών) Τράπεζας, που τυχόν μεσολαβεί.
4. Τα οικεία αποδεικτικά μεταφοράς των αγαθών
5. Υπεύθυνη Δήλωση που επιβεβαιώνει: α) την επαλήθευση του ΑΦΜ μέσω του ενδοκοινοτικού Πληροφορικού Συστήματος VIES, και β) την μη ακύρωση, μερικά ή ολικά της συγκεκριμένης συναλλαγής
6. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών παραδόσεων

β. Δικαιολογητικά (για εξαγωγές)

1. Τιμολόγιο Πώλησης
2. Αντίτυπο Ενιαίου Διοικητικού Εγγράφου, το οποίο χρησιμοποιείται για την υποστήριξη της εξαγωγής σε Τρίτες Χώρες
3. Αντίγραφο του οικείου παραστατικού (ή παραστατικών) Τράπεζας, που τυχόν μεσολαβεί

3.1.2 Επιστροφή ΦΠΑ Εξαγωγών

α. Διαδικασία

Η διαδικασία επιστροφής διακρίνεται σε δύο περιπτώσεις. Η πρώτη περίπτωση αφορά σε ποσά επιστροφής έως 300.000 €, και η δεύτερη για ποσά άνω των 300.000 €. Οι περιπτώσεις αυτές αναλύονται στη συνέχεια.

1. Κατόπιν αιτήσεως καταβάλλεται το 90% του αιτούμενου πιστωτικού υπολοίπου, ενώ το υπόλοιπο 10% επιστρέφεται μετά την ολοκλήρωση προσωρινού ελέγχου από την αρμόδια ΔΟΥ. Η διαδικασία για ποσά έως 300.000 € είναι απλή και ταχεία, καθώς το 90% του αιτούμενου ποσού καταβάλλεται εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης.
2. Σε αιτήσεις επιστροφής άνω των 300.000 €, οι ΔΟΥ διεκπεραιώνουν το αίτημα εντός μηνός και το προωθούν στον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για έγκριση. Μετά την υπογραφή του Υφυπουργού, η απόφαση επιστρέφει στην ΔΟΥ (η διαβίβαση απαιτεί περί τις 15 ημέρες), και η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου γίνεται περίπου 4 μέρες αργότερα.

β. Δικαιολογητικά

1. Αίτηση της επιχείρησης

2. Αναλυτικές καταστάσεις όλων των ενδοκοινοτικών παραδόσεων, εξαγωγών και λοιπών απαλλασσομένων πράξεων της περιόδου στην οποία αφορά η αίτηση επιστροφής
3. Υπεύθυνες δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης, σχετικά με την χρήση των αγαθών
4. Κατάλογος με την πλήρη επωνυμία κάθε ενδοκοινοτικού πελάτη καθώς και το ΑΦΜ του για επαλήθευση από το VIES (γίνεται αυτεπάγγελτα από τη ΔΟΥ μέσω fax)

3.2 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

3.2.1 Γενικές Διαπιστώσεις

1. Η διαδικασία της επιστροφής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει κατά περιόδους τροποποιηθεί, με διαφορετική κατά περίπτωση πολυπλοκότητα. Οι τελευταίες ρυθμίσεις απλοποιούν σημαντικά την διαδικασία, (αν και η πλέον απλή ήταν εκείνη που εφαρμοζόταν, βάσει της ΠΟΛ 1078/1991, μέχρι το 2003), αλλά η βαρύτητα της διαπίστωσης αυτής αναιρείται εν μέρει από το ότι λίγες σχετικά εξαγωγικές επιχειρήσεις κάνουν χρήση του. Σε ότι αφορά την συμπληρωματική διαδικασία της επιστροφής εξαγωγικού ΦΠΑ διαπιστώνονται γενικά ανισότητες στην μεταχείριση των επιχειρήσεων, αναλόγως του ύψους του ποσού το οποίο πρέπει να τους επιστραφεί.
2. Γενικά διαπιστώνεται ότι οι επιμέρους διαδικασίες, τόσο στις ΔΟΥ, όσο και στα Τελωνεία, υποστηρίζονται μηχανογραφικά σε διάφορους βαθμούς, λειτουργούν όμως σε μεγάλο βαθμό ως αυτόνομες «νησίδες», και ο βαθμός διαλειτουργικότητας μεταξύ τους είναι χαμηλός. Αυτό έχει ως συνέπεια είτε την χειρωνακτική εκτέλεση πολλών διαδικασιών είτε την επανεισαγωγή των στοιχείων, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση της διαδικασίας.
3. Η ολοκλήρωση των Πληροφοριακών Συστημάτων και η απλούστευση της μηχανογραφημένης διαδικασίας θα διευκολυνθεί σημαντικά με την εφαρμογή του ΓΕΜΗ (Γενικού Εμπορικού ΜΗτρώου), το οποίο θα καθιερώσει την μοναδική οντότητα της επιχείρησης στις συναλλαγές της με την Δημόσια Διοίκηση. Το Πληροφοριακό Σύστημα που θα υποστηρίξει την εφαρμογή του Γ.Ε.ΜΗ έχει ολοκληρωθεί, αλλά εκκρεμούν: α) σημαντικά θέματα νομοθετικών ρυθμίσεων από το ΥΠΑΝ, και β) να εισαχθούν τα αρχικά, υφιστάμενα, δεδομένα στο Σύστημα.

Ειδικότερα διαπιστώνονται τα εξής σε ότι αφορά την διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά:

3.2.1 Απαλλαγή από τον ΦΠΑ με χρήση Ειδικού Διπλοτύπου

3.2.1.1 ΦΑΣΗ Α: Χορήγηση Ειδικού Διπλοτύπου από την ΔΟΥ

α. Διαδικασία

1. Η χορήγηση ορίου απαλλαγής ΦΠΑ βασίζεται στον εξαγωγικό κύκλο εργασιών της επιχείρησης του προηγούμενου έτους, μπορεί δε να αναθεωρηθεί μόνον κάθε εξάμηνο. Αυτός ο περιορισμός δημιουργεί προβλήματα στις επιχειρήσεις, ειδικά σε εκείνες όπου αναπτύσσονται ραγδαία εξαγωγικά, ή οι πρώτες ύλες αποτελούν «χρηματιστηριακό» είδος, ή τέλος στις περιπτώσεις όπου η ζήτηση εμφανίζει μεγάλες διακυμάνσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι επιχειρήσεις θα ανακτήσουν τον ΦΠΑ μέσω της διαδικασίας επιστροφής του ΦΠΑ, όπου όμως εμφανίζονται μεγάλες καθυστερήσεις, ιδιαίτερα για μεγάλα ποσά. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ, σύμφωνα με τις εγκυκλίους του ΥΠΟΙΟ θα πρέπει να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά προς το Ειδικό Διπλότυπο και όχι ως κύρια.
2. Το Ειδικό Διπλότυπο χρησιμοποιείται από σχετικά μικρό αριθμό εξαγωγικών επιχειρήσεων (εκτιμάται ότι το χρησιμοποιούν περίπου 140 επιχειρήσεις στη χώρα, οι οποίες αποτελούν περίπου το 10% των εξαγωγικών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το Ειδικό Διπλότυπο). Οι λόγοι είναι είτε άγνοια της σχετικής διαδικασίας, είτε η εκτίμηση ότι η χρήση του Ειδικού

Διπλοτύπου θα αυξήσει το διοικητικό βάρος της επιχείρησης, τόσο για την έκδοσή του, όσο και για την χρήση του, όπως διαπιστώνεται και παρακάτω.

β. Δικαιολογητικά

1. Ο έλεγχος των καταστάσεων ενδοκοινοτικών παραδόσεων και εξαγωγών, βάσει του οποίου χορηγείται το πιστωτικό όριο απαλλαγής του ΦΠΑ στις επιχειρήσεις, είναι δυσχερής και χρονοβόρος, διότι οι καταστάσεις αυτές παραδίδονται εκτυπωμένες και ο έλεγχος γίνεται χειρωνακτικά.

3.2.1.2 ΦΑΣΗ Β: Χρήση Ειδικού Διπλοτύπου στο Τελωνείο

α. Διαδικασία

1. Για κάθε εισαγωγή δημιουργείται νέος φάκελος διασάφησης. Με την εξαγωγή του αντίστοιχου προϊόντος ο έλεγχος και το κλείσιμο του φακέλου διασάφησης στο Τελωνείο είναι χρονοβόρος και απαιτεί την συμμετοχή του προσωπικού της επιχείρησης, καθότι το Τελωνείο αδυνατεί να αντεπεξέλθει στο φόρτο. Ορισμένες δε επιχειρήσεις, όπως διαπιστώθηκε κατά την διαβούλευση, απασχολούν προσωπικό αποκλειστικά γι' αυτήν την εργασία. Καθίσταται έτσι φανερό ότι το διοικητικό βάρος της επιχείρησης αυξάνεται και είναι ανάλογο όχι μόνον της εξαγωγικής της δραστηριότητας, αλλά και του πλήθους των εισαγωγών της.
2. Η διαδικασία δεν καλύπτει τις περιπτώσεις των έμμεσων εξαγωγών, δηλαδή εκείνων των εγχώριων επιχειρήσεων που προμηθεύουν τις εξαγωγικές επιχειρήσεις με αγαθά, όμως δεν μπορούν να προμηθευτούν το Ειδικό Διπλότυπο, και συνεπώς δεν εισπράττουν ΦΠΑ. Η μη κάλυψη των έμμεσων εξαγωγών δημιουργεί δυσμενέστερους όρους προμηθειών στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, σε σχέση με τις εγχώριες.
3. Το καθεστώς απαλλαγής του ΦΠΑ δεν αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχονται. Επί παραδείγματι γίνεται ελάχιστη χρήση της δυνατότητας πιστοποίησης των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων, όπως προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Απριλίου 2005 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρο 5α), & Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1875/2006 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρα 14α-14κδ)). Σημειώνεται ότι οι Κανονισμοί της Ε.Ε είναι άμεσα εφαρμοστέοι, και δεν απαιτούν περαιτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις για εναρμόνιση με το Εθνικό Δίκαιο. Η πιστοποίηση των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων, η οποία αφορά σε φερέγγυες επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα, επιτρέπει την απλούστευση της διαδικασίας (κυρίως προς τρίτες χώρες) σε αρκετά σημεία, ιδίως σε αυτά όπου έχουν διαπιστωθεί από την Επιτροπή καθυστερήσεις και πρόσθετο διοικητικό βάρος. Η δυνατότητα αυτή υφίσταται μιν, όμως πρακτικά έχει εφαρμοστεί σε ελάχιστες περιπτώσεις.

β. Δικαιολογητικά

1. Τα παραστατικά της Τραπέζης για την πληρωμή των αγαθών -- τα οποία αποτελούν το ογκωδέστερο μέρος του κάθε φακέλου διασάφησης -- πολύ

συχνά δεν αντιστοιχούν με τις πληρωμές για τα αγαθά που εισήχθησαν με τον συγκεκριμένο φάκελο διασάφησης. Αυτό δημιουργεί προβλήματα ελέγχου και επιμερισμού του κάθε παραστατικού πληρωμής, αυξάνοντας έτσι σημαντικά την πολυπλοκότητα της διαδικασίας κλεισίματος ενός εκάστου φακέλου διασάφησης. Δημιουργεί επίσης καθυστερήσεις στην είσπραξη των οφειλομένων στις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

2. Για το κλείσιμο του κάθε φακέλου διασάφησης απαιτείται η πρόσθετη υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης, που να βεβαιώνει την μη ακύρωση, ολικά ή μερικά της συναλλαγής. Αυτό σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι εφικτό, διότι μπορεί να εκκρεμούν διεκδικήσεις, όπως για παράδειγμα για μια ελαττωματική παρτίδα ενός υλικού. Δεδομένου ότι το κλείσιμο του φακέλου πρέπει να γίνει εντός εξαμήνου από την εισαγωγή, (και εντός οκταμήνου αν ζητηθεί δίμηνη παράταση) σε αυτές τις περιπτώσεις είτε θα καταβληθεί ο αναλογών ΦΠΑ, είτε θα δηλωθούν ανακριβή στοιχεία στην Υπεύθυνη Δήλωση.

3.2.2 Επιστροφή ΦΠΑ Εξαγωγών

α. Διαδικασία

1. Η έγκριση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, για επιστροφές ποσών ΦΠΑ άνω των 300.000 € (είτε αφορούν στο 90%, είτε στο υπόλοιπο 10%), δύναται να παρατείνει το χρόνο επιστροφής του ΦΠΑ στην επιχείρηση έως και ένα έτος. Οι καθυστερήσεις αυτές αυξάνονται διότι μετά την υπογραφή, το τελευταίο δε τμήμα της διαδικασίας επιστροφής απαιτεί επιπρόσθετα γύρω στις 20 ημέρες. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 1991-2003 δεν απαιτείτο υπογραφή Υφυπουργού για την επιστροφή μεγάλων ποσών, και η διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με τους κοινωνικούς εταίρους ήταν ταχύτερη. Η έγκριση από τον Υφυπουργό, κυρίως για δημοσιονομικούς λόγους, δημιουργεί αρκετά προβλήματα ρευστότητας και χρηματοοικονομικής επιβάρυνσης στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, τα οποία εντείνονται στην τρέχουσα περίοδο οικονομικής κρίσης.
2. Οι επιχειρήσεις δεν κάνουν αιτήσεις επιστροφής ΦΠΑ κάθε μήνα, διότι για τα μεν μεγάλα πιστωτικά υπόλοιπα ο χρόνος επιστροφής είναι μεγάλος, για τα δε χρεωστικά η καταβολή είναι άμεση. Προτιμούν έτσι την συντηρητική προσέγγιση, προκειμένου να μην έχουν (κατά μέσον όρο) μεγάλα ποσά επιστροφής.
3. Πολλές από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας, οι οποίες θα μπορούσαν επωφελώς να χρησιμοποιήσουν το Ειδικό Διπλότυπο (εκτιμώνται γύρω στις 1500), αποφεύγουν την χρήση του, είτε λόγω πλημμελούς πληροφόρησης, είτε λόγω της ανησυχίας για αύξηση του Διοικητικού Βάρους.
4. Ο φόρτος των Δημοσιών Υπηρεσιών που ασχολούνται με την επιστροφή του ΦΠΑ από εξαγωγικές δραστηριότητες είναι μεγάλος. Η ρύθμιση για επιστροφή του 90% του ΦΠΑ εντός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης, σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού πιέζει τις υπηρεσίες, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου ο χρόνος αυτός δεν είναι καθοριστικός για την επιστροφή του ΦΠΑ, όπως συμβαίνει σε περιπτώσεις ποσών άνω των 300.000 €, όπου η σχετική απόφαση της ΔΟΥ προωθείται για έγκριση στο γραφείο του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.
5. Σε περίπτωση καθυστέρησης του προσωρινού ελέγχου στην επιχείρηση, καθυστερεί αντίστοιχα και η επιστροφή του υπολοίπου 10% του

απαλλασσομένου ΦΠΑ. Αν δε αυτό το ποσό είναι πάνω από 300.000 €, απαιτείται νέος κύκλος υπογραφής από τον Υφυπουργό.

6. Διαπιστώνεται ότι οι Αρμόδιες ΔΟΥ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, συμψηφίζουν ποσά επιστροφής, τα οποία είναι κάτω του ορίου των 300.000 €. Παρόλα αυτά, και σε ποσά άνω των 300.000 €, παρατηρείται ότι στην πράξη υποβάλλεται από τις επιχειρήσεις σχετικό αίτημα στις ΔΟΥ και ενίοτε, για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών, αλλά και για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τα ποσά συμψηφίζονται με οφειλόμενο ΦΠΑ.

3.3 Προτάσεις απλούστευσης

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις προτείνονται οι εξής απλουστεύσεις και τροποποιήσεις:

3.3.1 Απαλλαγή από τον ΦΠΑ με Χρήση του Ειδικού Διπλοτύπου

Προτείνονται οι εξής αλλαγές:

1. Η κατάργηση της υποβολής, από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, των τραπεζικών παραστατικών στον φάκελο διασάφησης, τα οποία υποβάλλονται σήμερα για κάθε εισαγωγή που πραγματοποιείται. Το τιμολόγιο, τα φορτωτικά έγγραφα (και το Ενιαίο Διοικητικό Έγγραφο στην περίπτωση εξαγωγής), τα οποία κατατίθενται στον φάκελο διασάφησης, τεκμηριώνουν την ενδοκοινοτική παράδοση, ή την εξαγωγή. Αντί της υποχρεωτικής υποβολής των τραπεζικών παραστατικών προτείνεται η διεξαγωγή δειγματοληπτικών ελέγχων στις επιχειρήσεις, οι οποίες ούτως ή άλλως είναι υποχρεωμένες να φυλάσσουν τα σχετικά παραστατικά για λογιστικούς και φορολογικούς λόγους. Οι σχετικοί δειγματοληπτικοί έλεγχοι προτείνεται να διενεργούνται από τις αρμόδιες ΔΟΥ και όχι από τα Τελωνεία διότι: α) διαθέτουν πληρέστερα στοιχεία για τις επιχειρήσεις, β) είναι πλέον εξοικειωμένες με αυτό το είδος ελέγχων, και γ) διενεργούν τακτικούς ελέγχους.
2. Για τις επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα προτείνεται η ενεργοποίηση της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Απριλίου 2005 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρο 5α), & Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1875/2006 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρα 14α-14κδ)) για **Εγκεκριμένο Οικονομικό Φορέα**. Ο Εγκεκριμένος Οικονομικός Φορέας, υποβάλλει λιγότερα δικαιολογητικά και χρησιμοποιεί απλούστερες διαδικασίες.
3. Η παραπάνω πρόταση θα πρέπει να συνδυαστεί με συστηματική ενημέρωση των εξαγωγικών επιχειρήσεων σχετικά με την δυνατότητα να πιστοποιηθούν ως Εγκεκριμένοι Φορείς, και τα σχετικά οφέλη που προκύπτουν.

4. Οι ισχύουσες διατάξεις αποτελούν προϊόν προηγούμενης διαβούλευσης και συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά για περίπτωση των έμμεσων εξαγωγών, προτείνεται η διεξαγωγή διαβούλευσης για την τροποποίηση της διαδικασίας, με στόχο την διευκόλυνση των προμηθευτών των εξαγωγικών επιχειρήσεων, που δεν μπορούν σήμερα να χρησιμοποιήσουν το Ειδικό Διπλότυπο Απαλλαγής
5. Τροποποίηση του ελάχιστου χρόνου αναθεώρησης του ορίου απαλλαγής από τον ΦΠΑ (πλαφόν), ούτως ώστε το όριο να αναθεωρείται ανά δίμηνο, βάσει των εισαγωγών της αμέσως προηγούμενης δίμηνης περιόδου. Η αλλαγή αυτή προτείνεται, διότι σε πολλές περιπτώσεις οι εισαγωγές των εξαγωγικών επιχειρήσεων εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις.
6. Η καθιέρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της λίστας των ενδοκοινοτικών παραδόσεων και εξαγωγών στην αρμόδια ΔΟΥ. Σε πρώτο στάδιο, η υποβολή μπορεί να γίνεται σε αρχεία φύλλων εργασίας (π.χ. σε Excel). Σε δεύτερο στάδιο, μπορεί να εξεταστεί η εισαγωγή ειδικής λειτουργικότητας στα Πληροφοριακά Συστήματα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που εξυπηρετούν τις ΔΟΥ.
7. Η υλοποίηση Δράσεων Δημοσιότητας στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους όπως ο ΣΕΒ, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων, και το ΕΒΕΑ, για μεγαλύτερη διάδοση της χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου. Ειδικότερα προτείνονται:
 - Η δημιουργία και διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων
 - Η δημιουργία και ανάρτηση ειδικών αφισών στις ΔΟΥ και τα Τελωνεία
 - Η διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις
 - Η δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας ενημέρωσης από το ΥΠΟΙΟ.
8. Διερεύνηση της υπαγωγής εμμέσων υλικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία (π.χ. λιπαντικών), στο καθεστώς απαλλαγής από τον ΦΠΑ με την χρήση του Εδικού Διπλοτύπου. Το εν λόγω μέτρο θα απλουστεύσει περαιτέρω τις διαδικασίες εξαγωγής, αλλά θα πρέπει να διερευνηθεί η τυχόν απώλεια εσόδων από το Δημόσιο.
9. Διερεύνηση της κατάργησης της διαδικασίας, τουλάχιστον για τους εγκεκριμένους οικονομικούς Φορείς (βλέπε πρόταση 2, παραπάνω) δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση (είτε επανεξαγωγή, είτε διάθεση στην εγχώρια αγορά) δεν προκύπτει ζημία για το Δημόσιο, διότι είτε θα υπάρχει απαλλαγή ΦΠΑ, είτε είσπραξη και καταβολή του.

3.3.2 Επιστροφή ΦΠΑ Εξαγωγών

Προτείνονται οι εξής αλλαγές:

1. Διερεύνηση της δυνατότητας διπλασιασμού του ορίου επιστροφής ποσών ΦΠΑ για εξαγωγικές δραστηριότητες, για το οποίο απαιτείται η υπογραφή του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Διερεύνηση της δυνατότητας να επιστρέφεται το υπόλοιπο 10% του ΦΠΑ, όταν το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από 300.000 €, χωρίς να απαιτείται υπογραφή Υφυπουργού, παρά μόνο προσωρινός έλεγχος, δεδομένου ότι έχει ήδη ελεγχθεί και εγκριθεί το αρχικό ποσό επιστροφής.
3. Θέσπιση αποκλειστικής προθεσμίας 2 μηνών για την επιστροφή ποσών μεγαλύτερων των 300.000 € (η οποία αφορά σε όλες τις πληρωμές από το Δημόσιο αυτού του ύψους, ή μεγαλύτερου). Επισημαίνεται ότι η επιστροφή των ποσών είναι έντοκη, και θα πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση.
4. Σε περίπτωση μη υιοθέτησης της πρότασης 3 παραπάνω, προτείνεται η θέσπιση προθεσμιών μεγαλύτερων του μηνός για την διεκπεραίωση ποσών πάνω από 300.000 €, προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος των ΔΟΥ στην διεκπεραίωση αιτημάτων μικρότερων ποσών.
5. Καθιέρωση Δημόσιας Λίστας Προτεραιότητας για την επιστροφή ποσών από εξαγωγικό ΦΠΑ μεγαλύτερων των 300.000 €. Η καθιέρωση της λίστας αυτής θα ενισχύσει την διαφάνεια της διαδικασίας.
6. Θέσπιση κινήτρων για υποβολή αιτήσεων μηνιαία ή διμηνιαία από περισσότερες επιχειρήσεις (π.χ. μικρότερες αποκλειστικές προθεσμίες για την επιστροφή του αιτούμενου ποσού).
7. Διερεύνηση εφαρμογής της πρότασης του ΕΒΕΑ ώστε με νομοθετική ρύθμιση οι εξαγωγικές επιχειρήσεις-μέλη του Ειδικού Μητρώου Εξαγωγέων του ΕΒΕΑ, που πραγματοποιούν εξαγωγές και δεν έχουν υπαχθεί στο σύστημα θεώρησης του Ειδικού Διπλότυπου, να πιστοποιούνται από το ΕΒΕΑ, υποβάλλοντας σε αυτό το Τιμολόγιο Αγοράς και το σχετικό Τιμολόγιο Πώλησης μαζί με το αντίγραφο του οικείου τελωνειακού παραστατικού εξαγωγής (το 3^ο αντίτυπο του Ενιαίου Διοικητικού εγγράφου). Το ΕΒΕΑ, ύστερα από συγκριτικό έλεγχο των σχετικών εγγράφων, μπορεί να εκδίδει σχετική βεβαίωση, ώστε να επιστρέφεται άμεσα ο καταβληθείς ΦΠΑ.
8. Επιτάχυνση των Ολοκληρωμένων Εφαρμογών Πληροφορικής που υποστηρίζουν τις σχετικές διαδικασίες (κυρίως τελωνειακές) και υλοποίηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ Τελωνειακών και Φορολογικών Πληροφοριακών Συστημάτων της ΓΓΠΣ.
9. Επίσπευση της ενεργοποίησης του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) -- το οποίο έχει μεν θεσμοθετηθεί, αλλά δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη -- μέσω των απαραίτητων ρυθμίσεων του Νομοθετικού Πλαισίου, της άρσης διαδικαστικών και λειτουργικών εμποδίων και της χρηματοδότησής του (π.χ. μέσω ΕΣΠΑ)
10. Η υλοποίηση Δράσεων Δημοσιότητας στις εξαγωγικές επιχειρήσεις για

μεγαλύτερη διάδοση της χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου, έτσι ώστε η επιστροφή ΦΠΑ να χρησιμοποιείται μόνον για το υπερβάλλον ποσόν (πέραν του ορίου του Ειδικού Διπλοτύπου). Οι δράσεις που προτείνονται είναι ταυτόσημες με εκείνες της § 3.3.1 παραπάνω.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι προτάσεις της Επιτροπής αποτελούν ένα αποτελεσματικό πλαίσιο απλουστεύσεων και βελτιώσεων της διαδικασίας επιστροφής εξαγωγικού Φόρου Προστιθεμένης Αξίας. Το πλαίσιο αυτό, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, διευκολύνει την λειτουργία των εξαγωγικών επιχειρήσεων της χώρας χωρίς να θίγει το δημόσιο συμφέρον.

Με την εφαρμογή των προτάσεων της Επιτροπής:

- Καλύπτεται από τις διατάξεις απαλλαγής, ή επιστροφής του ΦΠΑ, όλο το εύρος της εξαγωγικής δραστηριότητας, περιλαμβανομένων των έμμεσων εξαγωγών και των έμμεσων υλικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία
- Αξιοποιείται πλήρως το ισχύον εθνικό θεσμικό πλαίσιο (διαδικασία Ειδικού Διπλοτύπου) και το σχετικό Ευρωπαϊκό πλαίσιο (καθεστώς Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα)
- Καταργούνται περιττά δικαιολογητικά
- Επιταχύνεται η διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ με την αύξηση του ορίου για τα ποσά για τα οποία απαιτείται έγκριση του υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και την θεσμοθέτηση αποκλειστικών χρονικών προθεσμιών.

Η εφαρμογή των απλουστεύσεων θα αποφέρει σημαντικά οφέλη:

- Πρώτον, στην ενίσχυση της οικονομικής ευρωστίας του εξαγωγικού κλάδου της χώρας
- Δεύτερον, στην μείωση του διοικητικού βάρους των εξαγωγικών επιχειρήσεων
- Τρίτον, στον εξορθολογισμό και την βελτίωση της λειτουργίας των εμπλεκόμενων δημόσιων υπηρεσιών (Τελωνειακών Υπηρεσιών και Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών), και στη μείωση του φόρτου εργασίας τους
- Τέταρτον, στην ενίσχυση της διαφάνειας

Ο Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΔΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ΥΠ.ΕΣ.

Τα Μέλη

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, Γ.Γ.Δ.Δ & Η.Δ. / ΥΠ.ΕΣ.

ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΜΠΗ

Προϊσταμένη Διεύθυνσης Απλούστευσης Διαδικασιών και Παραγωγικότητας, Γ.Γ.Δ.Δ. & Η.Δ. / ΥΠ.ΕΣ.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΓΚΙΚΑΣ

Υποδιευθυντής Περιφερειακού Ελεγκτικού Κέντρου Αθηνών, Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΛΙΚΙΩΤΗΣ

Προϊστάμενος Διεύθυνσης Οργάνωσης, Υπουργείο Ανάπτυξης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

Προϊστάμενος Διεύθυνσης Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, Γ.Γ Δημοσίων Έργων

ΤΑΤΙΑΝΗ ΑΝΑΔΙΩΤΟΥ

Προϊσταμένη Διεύθυνσης Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών, Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας

ΒΙΟΛΕΤΤΑ ΑΝΔΡΙΤΣΟΥ

Επιθεωρητής – Ελεγκτής, Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης

ΜΑΡΙΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

Ειδικός Επιστήμονας, Ανεξάρτητη Αρχή, Συνήγορος του Πολίτη

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΙΩΛΟΣ

Δικηγόρος παρ Αρείω Πάγω, Διδάκτωρ Νομικής

ΛΗΔΑ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Συντονίστρια Δικτύου Κρατικών και Θεσμικών Φορέων του ΣΕΒ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης Προσωπικού του Εμπορικού Βιομηχανικού Επιμελητηρίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Απαλλαγή από τον ΦΠΑ με χρήση Ειδικού Διπλοτύπου		
ΦΑΣΗ Α: Χορήγηση Διπλοτύπου στην ΔΟΥ		
ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		
α. Διαδικασία		
Ισχύουσα διαδικασία	Διαπιστώσεις	Προτάσεις Απλούστευσης
1. Η επιχείρηση υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια ΔΟΥ	Η χορήγηση ορίου απαλλαγής ΦΠΑ βασίζεται στον εξαγωγικό κύκλο εργασιών της επιχείρησης του προηγούμενου έτους, μπορεί δε να αναθεωρηθεί μόνον κάθε εξάμηνο.	
2. Γίνεται ο έλεγχος, όπου τα υποβληθέντα στοιχεία διασταυρώνονται με τις εκκαθαριστικές και περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ της επιχείρησης, προκειμένου να καθοριστεί το όριο απαλλαγής από τον ΦΠΑ εξαγωγών.	Αυτός ο περιορισμός δημιουργεί προβλήματα στις επιχειρήσεις, ειδικά σε εκείνες όπου οι πρώτες ύλες αποτελούν «χρηματιστηριακό» είδος, ή όπου η ζήτηση εμφανίζει μεγάλες διακυμάνσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι επιχειρήσεις θα ανακτήσουν τον ΦΠΑ μέσω της διαδικασίας επιστροφής του ΦΠΑ, όπου όμως εμφανίζονται μεγάλες καθυστερήσεις, ιδιαίτερα για μεγάλα ποσά. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ, σύμφωνα με τις εγκυκλίους του ΥΠΟΙΟ θα πρέπει να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά προς το Ειδικό Διπλότυπο και όχι ως κύρια.	
3. Χορηγείται το Ειδικό Διπλότυπο και παρέχεται το σχετικό όριο απαλλαγής, που βασίζεται στα στοιχεία εξαγωγών της επιχείρησης. Το όριο απαλλαγής έχει ετήσια διάρκεια, αλλά μπορεί να αναθεωρηθεί, κατόπιν αιτήσεως, μετά την παρέλευση εξαμήνου.	Το Ειδικό Διπλότυπο χρησιμοποιείται από σχετικά μικρό αριθμό εξαγωγικών επιχειρήσεων (εκτιμάται γύρω στις 140 στη χώρα οι οποίες αποτελούν περίπου το 10% των εξαγωγικών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το Ειδικό Διπλότυπο). Οι λόγοι είναι είτε άγνοια της σχετικής διαδικασίας, είτε η εκτίμηση ότι η χρήση του Ειδικού Διπλοτύπου θα αυξήσει το διοικητικό βάρος της επιχείρησης, τόσο για την έκδοσή του, όσο και για την χρήση του, όπως διαπιστώνεται και παρακάτω.	
β. Δικαιολογητικά		
1. Αίτηση της επιχείρησης για την χορήγηση του Ειδικού Διπλοτύπου	Ο έλεγχος των καταστάσεων ενδοκοινοτικών παραδόσεων και εξαγωγών, βάσει του οποίου χορηγείται το πιστωτικό όριο απαλλαγής του ΦΠΑ στις επιχειρήσεις, είναι δυσχερής και χρονοβόρος, διότι οι καταστάσεις αυτές παραδίδονται εκτυπωμένες και ο έλεγχος γίνεται χειρωνακτικά.	
2. Σημείωμα θεώρησης Βιβλίων και Στοιχείων της επιχείρησης		
3. Τεκμηρίωση: α) ενδοκοινοτικών παραδόσεων και β) εξαγωγών προηγούμενου έτους, υπό την μορφή αναλυτικού		

καταλόγου με ανακεφαλαίωση ανά τρίμηνο.		
4. Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου της επιχείρησης για μη ύπαρξη ουσιαστικών φορολογικών παραβάσεων. Σε περίπτωση ουσιαστικών φορολογικών παραβάσεων το Ειδικό Διπλότυπο δεν χορηγείται. Χορηγείται όμως αν η επιχείρηση έχει υποπέσει σε τυπικές μόνον φορολογικές παραβάσεις.		
ΦΑΣΗ Β: Χρήση Διπλότυπου στο Τελωνείο		
ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		
α. Διαδικασία		
Ισχύουσα διαδικασία	Διαπιστώσεις	Προτάσεις Απλούστευσης
1. Για κάθε εισαγωγή την οποία διενεργεί η επιχείρηση, χρησιμοποιείται το Ειδικό Διπλότυπο και ανοίγεται ένας φάκελος διασάφησης. Ο αριθμός των φακέλων διασάφησης ανέρχεται περίπου σε 150 ετησίως για μία μεγάλη εξαγωγική επιχείρηση.	Για κάθε εισαγωγή δημιουργείται νέος φάκελος διασάφησης. Με την εξαγωγή του αντίστοιχου προϊόντος ο έλεγχος και το κλείσιμο του φακέλου διασάφησης στο Τελωνείο είναι χρονοβόρος και απαιτεί την συμμετοχή του προσωπικού της επιχείρησης. Ορισμένες δε επιχειρήσεις, όπως διαπιστώθηκε κατά την διαβούλευση, απασχολούν προσωπικό αποκλειστικά γι' αυτήν την εργασία. Καθίσταται έτσι φανερό ότι το διοικητικό βάρος της επιχείρησης αυξάνεται και είναι ανάλογο όχι μόνον της εξαγωγικής της δραστηριότητας, αλλά και του πλήθους των εισαγωγών της.	Η κατάργηση της υποβολής, από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, των τραπεζικών παραστατικών στον φάκελο διασάφησης, τα οποία υποβάλλονται σήμερα για κάθε εισαγωγή που πραγματοποιείται. Το τιμολόγιο, τα φορτωτικά έγγραφα (και το Ενιαίο Διοικητικό Έγγραφο στην περίπτωση εξαγωγής), τα οποία κατατίθενται στον φάκελο διασάφησης, τεκμηριώνουν την ενδοκοινοτική παράδοση, ή την εξαγωγή. Αντί της υποχρεωτικής υποβολής των τραπεζικών παραστατικών προτείνεται η διεξαγωγή δειγματοληπτικών ελέγχων στις επιχειρήσεις, οι οποίες ούτως ή άλλως είναι υποχρεωμένες να φυλάσσουν τα σχετικά παραστατικά για λογιστικούς και φορολογικούς λόγους. Οι σχετικοί δειγματοληπτικοί έλεγχοι προτείνεται να διενεργούνται από τις αρμόδιες ΔΟΥ και όχι από τα Τελωνεία διότι: α) διαθέτουν πληρέστερα στοιχεία για τις επιχειρήσεις, β) είναι πλέον εξοικειωμένες με αυτό το είδος ελέγχων, και γ) διενεργούν τακτικούς ελέγχους. Για τις επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα
2. Παρομοίως το Ειδικό Διπλότυπο χρησιμοποιείται για εγχώριες αγορές που προορίζονται για εξαγωγή.		
3. Η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να εξάγει το υλικό (είτε αυτούσιο, είτε ως τελικό προϊόν), εντός εξαμήνου από την ημερομηνία εισαγωγής, εκτός αν αιτηθεί δίμηνη παράταση. Μετά την	Η διαδικασία δεν καλύπτει τις περιπτώσεις των έμμεσων εξαγωγών, δηλαδή εξαγωγικών επιχειρήσεων οι οποίες προμηθεύονται από εγχώριες επιχειρήσεις εισαγόμενα είδη προς επεξεργασία και εξαγωγή, οι οποίες όμως δεν διαθέτουν το Ειδικό Διπλότυπο και συνεπώς θα πρέπει με την εξαγωγή του είδους να καταφύγουν στην διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ.	

παρέλευση της προθεσμίας, η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να καταβάλει τον ΦΠΑ για τον οποίο είχε απαλλαγεί, για τις ποσότητες που δεν έχει εξάγει. Εντός της προθεσμίας αυτής πρέπει να γίνει και ο έλεγχος και το κλείσιμο του σχετικού φακέλου (ή φακέλων στην περίπτωση πολλών ταυτόχρονων εξαγωγών) διασάφησης. Διευκρινίζεται ότι στην απαλλαγή ΦΠΑ υπάγονται όλα τα υλικά που συμμετέχουν στο τελικό προϊόν και μπορούν να μετρηθούν επακριβώς (όπως π.χ. τα υλικά συσκευασίας), αλλά όχι τα έμμεσα υλικά τα οποία χρησιμοποιούνται στη διαδικασία της παραγωγής, όπως π.χ. λιπαντικά	Το καθεστώς απαλλαγής του ΦΠΑ δεν αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχονται. Επί παραδείγματι γίνεται ελάχιστη χρήση της δυνατότητας πιστοποίησης των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων, όπως προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Απριλίου 2005 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρο 5a), & Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1875/2006 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρα 14a-14κδ)). Σημειώνεται ότι οι Κανονισμοί της Ε.Ε είναι άμεσα εφαρμοστέοι, και δεν απαιτούν περαιτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις για εναρμόνιση με το Εθνικό Δίκαιο. Η πιστοποίηση των Εγκεκριμένων Οικονομικών Φορέων, η οποία αφορά σε φερέγγυες επιχειρήσεις με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα, επιτρέπει την απλούστευση της διαδικασίας (κυρίως προς τρίτες χώρες) σε αρκετά σημεία, ιδίως σε αυτά όπου έχουν διαπιστωθεί από την Επιτροπή καθυστερήσεις και πρόσθετο διοικητικό βάρος. Η δυνατότητα αυτή υφίσταται μεν, όμως πρακτικά έχει εφαρμοστεί σε ελάχιστες περιπτώσεις.	προτείνεται η ενεργοποίηση της σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Απριλίου 2005 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρο 5a), & Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1875/2006 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2006 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (άρθρα 14a-14κδ)) για Εγκεκριμένο Οικονομικό Φορέα. Ο Εγκεκριμένος Οικονομικός Φορέας, υποβάλλει λιγότερα δικαιολογητικά και χρησιμοποιεί απλούστερες διαδικασίες. • Η παραπάνω πρόταση θα πρέπει να συνδυαστεί με συστηματική ενημέρωση των εξαγωγικών επιχειρήσεων σχετικά με την δυνατότητα να πιστοποιηθούν ως Εγκεκριμένοι Φορείς, και τα σχετικά οφέλη που προκύπτουν • Οι ισχύουσες διατάξεις αποτελούν προϊόν προηγούμενης διαβούλευσης και συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά για περίπτωση των έμμεσων εξαγωγών, προτείνεται η διεξαγωγή διαβούλευσης για την τροποποίηση της διαδικασίας, με στόχο την διευκόλυνση των μικρότερων κυρίως εξαγωγικών επιχειρήσεων που δεν χρησιμοποιούν το Ειδικό Διπλότυπο Απαλλαγής • Τροποποίηση του χρόνου αναθώρησης του ορίου απαλλαγής από τον ΦΠΑ (πλαφόν), ούτως ώστε το όριο να αναθεωρείται ανά δίμηνο, βάσει των εισαγωγών της αμέσως προηγούμενης δίμηνης περιόδου. Η αλλαγή αυτή προτείνεται διότι σε πολλές περιπτώσεις οι εισαγωγές των εξαγωγικών επιχειρήσεων εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις. • Η καθιέρωση της ηλεκτρονικής υποβολής της λίστας των ενδοκοινοτικών παραδόσεων και εξαγωγών στην αρμόδια ΔΟΥ. Σε πρώτο στάδιο, η υποβολή μπορεί να

		γίνεται σε αρχεία φύλλων εργασίας (π.χ. σε Excel). Σε δεύτερο στάδιο, μπορεί να εξεταστεί η εισαγωγή ειδικής λειτουργικότητας στα Πληροφοριακά Συστήματα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων που εξυπηρετούν τις ΔΟΥ. • Η υλοποίηση Δράσεων Δημοσιότητας στις εξαγωγικές επιχειρήσεις, σε συνεργασία με φορείς όπως ο ΣΕΒ, ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων, και το ΕΒΕΑ, για μεγαλύτερη διάδοση της χρήσης του Ειδικού Διπλοτύπου. Ειδικότερα προτείνονται: • Η δημιουργία και διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων • Η δημιουργία και ανάρτηση ειδικών αφισών στις ΔΟΥ και τα Τελωνεία • Η διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις • Η δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας ενημέρωσης από το ΥΠΟΙΟ. • Διερεύνηση της υπαγωγής εμμέσων υλικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία (π.χ. λιπαντικών), στο καθεστώς απαλλαγής από τον ΦΠΑ. Το εν λόγω μέτρο θα απλουστεύσει περαιτέρω τις διαδικασίες εξαγωγής, αλλά θα πρέπει να διερευνηθεί το μέγεθος της απώλειας εσόδων από το Δημόσιο. • Διερεύνηση της κατάργησης της διαδικασίας, τουλάχιστον για τους εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς (βλέπε πρόταση 2, παραπάνω) δεδομένου ότι σε κάθε περίπτωση (είτε επαναξαγωγή, είτε διάθεση στην εγχώρια αγορά) δεν προκύπτει ζημία για το Δημόσιο, διότι είτε θα υπάρχει απαλλαγή ΦΠΑ, είτε είσπραξη και καταβολή του.
β. Δικαιολογητικά (για ενδοκοινοτικές παραδόσεις)		
1. Δελτίο αποστολής προς την επιχείρηση της Κοινοτικής χώρας, όπου πωλούνται τα αγαθά	Τα παραστατικά της Τραπέζης για την πληρωμή των αγαθών -- τα οποία αποτελούν το ογκωδέστερο μέρος του κάθε φακέλου διασάφησης -- πολύ συχνά δεν αντιστοιχούν με τις πληρωμές	
2. Τιμολόγιο Πώλησης	για τα αγαθά που εισήχθησαν με τον	

3. Αντίγραφο του οικείου παραστατικού (ή παραστατικών) Τράπεζας, που τυχόν μεσολαβεί.	συγκεκριμένο φάκελο διασάφησης. Αυτό δημιουργεί προβλήματα ελέγχου και επιμερισμού του κάθε παραστατικού πληρωμής, αυξάνοντας έτσι σημαντικά την πολυπλοκότητα της διαδικασίας κλεισίματος ενός εκάστου φακέλου διασάφησης.	
4. Τα οικεία αποδεικτικά μεταφοράς των αγαθών	Για το κλείσιμο του κάθε φακέλου διασάφησης απαιτείται η πρόσθετη υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης, που να βεβαιώνει την μη ακύρωση, ολικά ή μερικά της συναλλαγής. Αυτό σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι εφικτό, διότι μπορεί να εκκρεμούν διεκδικήσεις, όπως για παράδειγμα για μια ελαττωματική παρτίδα ενός υλικού.	
5. Υπεύθυνη Δήλωση που επιβεβαιώνει: α) την επαλήθευση του ΑΦΜ μέσω του ενδοκοινοτικού Πληροφορικού Συστήματος VIES, και β) την μη ακύρωση, μερικά ή ολικά της συγκεκριμένης συναλλαγής	Δεδομένου ότι το κλείσιμο του φακέλου πρέπει να γίνει εντός εξαμήνου από την εισαγωγή, (και εντός οκταμήνου αν ζητηθεί δίμηνη παράταση) σε αυτές τις περιπτώσεις είτε θα καταβληθεί ο αναλογών ΦΠΑ, είτε θα δηλωθούν ανακριβή στοιχεία στην Υπεύθυνη Δήλωση.	
6. Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών παραδόσεων		
β. Δικαιολογητικά (για εξαγωγές)		
7. Τιμολόγιο Πώλησης		
8. Αντίτυπο Ενιαίου Διοικητικού Εγγράφου, το οποίο χρησιμοποιείται για την υποστήριξη της εξαγωγής σε Τρίτες Χώρες	Τα παραστατικά της Τραπεζής για την πληρωμή των αγαθών -- τα οποία αποτελούν το ογκωδέστερο μέρος του κάθε φακέλου διασάφησης -- πολύ συχνά δεν αντιστοιχούν με τις πληρωμές για τα αγαθά που εισήχθησαν με τον συγκεκριμένο φάκελο διασάφησης. Αυτό δημιουργεί προβλήματα ελέγχου και επιμερισμού του κάθε παραστατικού πληρωμής, αυξάνοντας έτσι σημαντικά την πολυπλοκότητα της διαδικασίας κλεισίματος ενός εκάστου φακέλου διασάφησης.	
9. Αντίγραφο του οικείου παραστατικού (ή παραστατικών) Τράπεζας, που τυχόν μεσολαβεί	Για το κλείσιμο του κάθε φακέλου διασάφησης απαιτείται η πρόσθετη υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης, που να βεβαιώνει την μη ακύρωση, ολικά ή μερικά της συναλλαγής. Αυτό σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι εφικτό, διότι μπορεί να εκκρεμούν διεκδικήσεις, όπως για παράδειγμα για μια ελαττωματική παρτίδα ενός υλικού. Δεδομένου ότι το κλείσιμο του φακέλου πρέπει να γίνει εντός εξαμήνου από την εισαγωγή, (και εντός οκταμήνου αν ζητηθεί δίμηνη παράταση) σε αυτές τις περιπτώσεις είτε θα καταβληθεί ο αναλογών ΦΠΑ, είτε θα δηλωθούν ανακριβή στοιχεία στην Υπεύθυνη Δήλωση.	

Επιστροφή ΦΠΑ Εξαγωγών		
ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		
α. Διαδικασία		
1. Κατόπιν αιτήσεως καταβάλλεται το 90% του αιτούμενου πιστωτικού υπολοίπου, ενώ το υπόλοιπο 10% επιστρέφεται μετά την ολοκλήρωση προσωρινού ελέγχου από την αρμόδια ΔΟΥ. Η διαδικασία για μικρά ποσά είναι απλή και ταχεία, καθώς το 90% του αιτούμενου ποσού καταβάλλεται εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης.	• Η έγκριση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, για επιστροφές ποσών ΦΠΑ άνω των 300.000 € (είτε αφορούν στο 90%, είτε στο υπόλοιπο 10%), δύναται να παρατείνει το χρόνο επιστροφής ΦΠΑ στην επιχείρηση έως και ένα έτος. Οι καθυστερήσεις αυτές αυξάνονται διότι μετά την υπογραφή, το τελευταίο δε τμήμα της διαδικασίας επιστροφής απαιτεί επιπρόσθετα γύρω στις 20 ημέρες. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 1991-2003 δεν απαιτείτο υπογραφή Υφυπουργού για την επιστροφή μεγάλων ποσών, και η διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με τους κοινωνικούς εταίρους ήταν ταχύτερη. Η έγκριση από τον Υφυπουργό, κυρίως για δημοσιονομικούς λόγους, δημιουργεί αρκετά προβλήματα ρευστότητας και χρηματοοικονομικής επιβάρυνσης στις εξαγωγικές επιχειρήσεις τα οποία εντείνονται στην τρέχουσα περίοδο οικονομικής κρίσης.	• Διερεύνηση της δυνατότητας διπλασιασμού του ορίου επιστροφής ποσών ΦΠΑ για εξαγωγικές δραστηριότητες, για το οποίο απαιτείται η υπογραφή του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. • Διερεύνηση της δυνατότητας να επιστρέφεται το υπόλοιπο 10% του ΦΠΑ, όταν το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από 300.000 €, χωρίς να απαιτείται υπογραφή Υφυπουργού, παρά μόνο προσωρινός έλεγχος, δεδομένου ότι έχει ήδη ελεγχθεί και εγκριθεί το αρχικό ποσό επιστροφής. • Θέσπιση αποκλειστικής προθεσμίας 2 μηνών για την επιστροφή ποσών μεγαλύτερων των 300.000 € (η οποία αφορά σε όλες τις πληρωμές από το Δημόσιο αυτού του ύψους ή μεγαλύτερου). Επισημαίνεται ότι η επιστροφή των ποσών είναι έντοκη, και θα πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση.
2. Σε αιτήσεις επιστροφής άνω των 300.000 €, οι ΔΟΥ διεκπεραιώνουν το αίτημα εντός μηνός και το προωθούν στον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για έγκριση. Μετά την υπογραφή του Υφυπουργού, η απόφαση επιστρέφει στην ΔΟΥ (η διαβίβαση απαιτεί περί τις 15 ημέρες), και η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου γίνεται περίπου 4 μέρες αργότερα.	• Οι επιχειρήσεις δεν κάνουν αιτήσεις επιστροφής ΦΠΑ κάθε μήνα, διότι για τα μεν μεγάλα πιστωτικά υπόλοιπα ο χρόνος επιστροφής είναι μεγάλος, για τα δε χρεωστικά υπόλοιπα η καταβολή είναι άμεση. Προτιμούν έτσι την συντηρητική προσέγγιση, προκειμένου να μην έχουν (κατά μέσον όρο) μεγάλα ποσά επιστροφής. • Πολλές από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της χώρας, οι οποίες θα μπορούσαν επωφελώς να χρησιμοποιήσουν το Ειδικό Διπλότυπο, (1500 περίπου) αποφεύγουν την χρήση του, είτε λόγω πλημμελούς πληροφόρησης, είτε λόγω της ανησυχίας για αύξηση του Διοικητικού Βάρους. • Ο φόρτος των Δημοσίων Υπηρεσιών που ασχολούνται με την επιστροφή του ΦΠΑ από εξαγωγικές δραστηριότητες είναι μεγάλος. Η ρύθμιση για επιστροφή του 90% του ΦΠΑ εντός μηνός από την υποβολή	• Σε περίπτωση μη υιοθέτησης της παραπάνω πρότασης, προτείνεται η θέσπιση προθεσμιών μεγαλύτερων του μηνός για την διεκπεραίωση ποσών πάνω από 300,000 €, προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος των ΔΟΥ στην διεκπεραίωση αιτημάτων μικρότερων ποσών. • Καθιέρωση Δημόσιας Λίστας Προτεραιότητας για την επιστροφή ποσών από εξαγωγικό ΦΠΑ μεγαλύτερων των 300.000 €. Η καθιέρωση της λίστα αυτής θα ενισχύσει την διαφάνεια της διαδικασίας. • Θέσπιση κινήτρων για υποβολή αιτήσεων μηνιαία ή διμηνιαία από περισσότερες επιχειρήσεις (π.χ. μικρότερες αποκλειστικές προθεσμίες για την επιστροφή του αιτούμενου ποσού). • Διερεύνηση νομοθετικής ρύθμισης ώστε οι εξαγωγικές επιχειρήσεις- μέλη του Ειδικού Μητρώου Εξαγωγέων του ΕΒΕΑ, που

	της σχετικής αίτησης, σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού πιέζει τις υπηρεσίες, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου ο χρόνος αυτός δεν είναι καθοριστικός για την επιστροφή του ΦΠΑ, όπως συμβαίνει σε περιπτώσεις ποσών άνω των 300.000 €, όπου η σχετική απόφαση της ΔΟΥ προωθείται για έγκριση στο γραφείο του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. • Σε περίπτωση καθυστέρησης του προσωρινού ελέγχου στην επιχείρηση, καθυστερεί αντίστοιχα και η επιστροφή του υπολοίπου 10% του απαλλασσομένου ΦΠΑ. Αν δε αυτό το ποσό είναι πάνω από 300,000 €, απαιτείται νέος κύκλος υπογραφής από τον Υφυπουργό. • Διαπιστώνεται ότι οι Αρμόδιες ΔΟΥ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, συμφηφίζουν ποσά επιστροφής, τα οποία είναι κάτω του ορίου των 300.000 €. Παρόλα αυτά, και σε ποσά άνω των 300,000 €, παρατηρείται ότι στην πράξη γίνεται από τις επιχειρήσεις σχετικό αίτημα στις ΔΟΥ και ενίοτε, για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών, αλλά και για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τα ποσά συμφηφίζονται με οφειλόμενο ΦΠΑ.	πραγματοποιούν εξαγωγές και δεν έχουν υπαχθεί στο σύστημα θεώρησης του Ειδικού Διπλότυπου, να πιστοποιούνται από το ΕΒΕΑ, υποβάλλοντας σε αυτό το Τιμολόγιο Αγοράς και το σχετικό Τιμολόγιο Πώλησης μαζί με το αντίγραφο του οικείου τελωνειακού παραστατικού εξαγωγής (το 3^ο αντίτυπο του Ενιαίου Διοικητικού εγγράφου). Το ΕΒΕΑ, ύστερα από συγκριτικό έλεγχο των σχετικών εγγράφων, μπορεί να εκδίδει σχετική βεβαίωση, ώστε να επιστρέφεται άμεσα ο καταβληθείς ΦΠΑ. • Επιτάχυνση των Ολοκληρωμένων Εφαρμογών Πληροφορικής που υποστηρίζουν τις σχετικές διαδικασίες (κυρίως τελωνειακές) και υλοποίηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ Τελωνειακών και Φορολογικών Πληροφοριακών Συστημάτων της ΓΓΠΣ. • Επίσπευση της ενεργοποίησης του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ) -- το οποίο έχει μεν θεσμοθετηθεί, αλλά δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη -- μέσω των απαραίτητων ρυθμίσεων του Νομοθετικού Πλαισίου, της άρσης διαδικαστικών και λειτουργικών εμποδίων και της χρηματοδότησής του (π.χ. μέσω ΕΣΠΑ). • Η υλοποίηση Δράσεων Δημοσιότητας στις εξαγωγικές επιχειρήσεις για μεγαλύτερη διάδοση της χρήσης του Ειδικού Διπλότυπου, έτσι ώστε η επιστροφή ΦΠΑ να χρησιμοποιείται μόνον για το υπερβάλλον ποσόν (πέραν του ορίου του Ειδικού Διπλότυπου). Οι δράσεις που προτείνονται είναι ταυτόσημες με αυτές που προτείνονται για το Εδικό Διπλότυπο παραπάνω.
β. Δικαιολογητικά		
1. Αίτηση της επιχείρησης		
2. Αναλυτικές καταστάσεις όλων των ενδοκοινοτικών παραδόσεων, εξαγωγών και λοιπών απαλλασσομένων πράξεων της περιόδου στην οποία αφορά η αίτηση		

επιστροφής		
3. Υπεύθυνες δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης, σχετικά με την χρήση των αγαθών		
4. Κατάλογος με την πλήρη επωνυμία κάθε ενδοκοινοτικού πελάτη καθώς και το ΑΦΜ του για επαλήθευση από το VIES (γίνεται αυτεπάγγελα από τη ΔΟΥ μέσω fax)		